Anul al XCII-lea. Nr. 78. NUMARUL 2 Lei Braşov Miercuri 31 Iulie 1929

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia
— PIAŢA LIBERTĂŢEI BRAŞOV. —
TELEFON 226.
Abonament anual 560 lei.
Pentru străinătate 800 lei.
Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare de trei ori pe săptămână

Partidul liberal voind să ajute agricultura prin faimoasa deviză „prin noi înşine" n'a făcut decât să se ajute pe ei însăşi cu diverse terenuri luate dela Stat.

Din un discurs al dlui ministru I. Mihalache

Doamna Clara Maniu a murit.

Cu inima strânsă în pumnii durerii omeneşti, alergăm cu toţii pe drumul celei mai bogate tristeţi şi'n ochii noştri lacrimile se adună, ca picăturile de rouă, pe un lan secerat.

Doamna Clara Maniu a murit stăpână pe nouăzeci de ani. Nouăzeci de ani de puritate românească în cari inima unei nobile femei a bătut în cadenţa iubirii de ţară.

A fost o vreme când blânzii ochi ai acestei vrednice matroane, priveau înlăcrămaţi spre zarea Carpatină şi atunci în sufletul ei de ardeleană, s'a ţesut cu fir de borangic, drapelul idealului nostru.

Avea un fiu pe care l-a dat ţării şi'n inima copilului isteţ a pus toata dragostea de patrie.

Niciodată în lume nu s'a găsit atâta linişte sufletească într'o fiinţă care a tăcut şi a aşteptat dreptatea unui neam, şi niciodată pe pământ n'a fost bucurie mai demnă, ca icoana acestei mari românce, când visul nostru s'a împlinit.

In sgomotul asurzitor al vieţii noastre de toate zilele, sunt tăceri sfinte cari cari pătrund în altarul onoarei. Doamna Clara Maniu a fost o tăcere sfântă care a vorbit cu glasul isbânzii. Dumnezeu nu vorbeşte niciodată; el tace şi puterea lui e graniţa nemărginirii.

In eternitate a plecat astăzi un suflet omenesc, călăuzit de durerea unui neam întreg care ştie să plângă.

Cu capetele descoperite stăm toţi copiii ţări româneşti în faţa sicriului acestei Cornelii moderne şi gura noastră tace, pentru că nemişcarea este respectul veşniciei.

Doamna Clara Maniu a murit şi icoana ei luminată cu făclia iubirii noastre, va fi găzduită mereu şi pretutindeni în calendarul naţionalismului.

Dacă apune soarele şi vine noaptea, nimic nu e zadarnic, pentrucă bogăţia dimineţii aduce un nou răsărit de soare şi răsăritul este chiar amintirea noastră.

„Gazeta Transilvaniei".

Trenul coloniştilor suedezi în gara Braşov

Duminecă în 28 l. c. Crucea Roşie din Braşov a organizat în gară primirea şi ospătarea coloniştilor suedezi, cari se repatriau din Rusia; un sat întreg în număr de 900 persoane inclusive copii.

După lungă aşteptare, cu întârziere de 4 ceasuri, trenul a intrat în gara Braşov la ora 6½ p. m. Doamnele dela Crucea Roşie în mare număr, în frunte cu d-na preşedintă Maria B. Baiulescu, aşteptau pe peronul gării frumos pavoazat cu steaguri naţionale suedeze şi de Crucea Roşie. La primire au asistat d-l prefect al judeţului dr. Aron Suciu cu d-na, d-l primar al oraşului Cuteanu cu d-na, d-l dr. Căliman şi d-na, d-l protopop militar Hociotă, d-l colonel Dimitriu, d-l preot protestant Herman, d-l colonel Gearâm.

Misiunea suedeză ce conducea pe repatriaţi compusă din medici, surori de caritate în frunte cu reprezentantul legaţiei suedeze din Bucureşti, a fost întâmpinată de preşedinta Crucei Roşii d-na Maria Baiulescu care le-a rostit cuvinte de bună venire în limba germană.

Doamnele dela Crucea Roşie tot Comitetul secundat de membre numeroase, între care şi grupul doamnelor săseşti, purtând la braţ insignia Crucei Roşii, s'au ocupuat de ospătarea poporului, foarte bine organizată cu ajutorul d-lui Colonel Gearâm, comandantul Regimentului 89. In vasta magazie din apropierea peronului d-l Colonel a aranjat, mese şi vasele unde s'a servit o ciorbă gustoasă cu zarzavaturi şi carne, preparată la Regimentul 89. Comitetul Crucei Roşii a mai oferit tuturor câte o pâine, ¼ kgr. caşcaval, peste 100 litri lapte pentru copii, procurate cu ajutorul d-lui restaurator Poenaru.

In echipe de câte 200 persoane drumeţii au luat hrana în gara Braşov, exprimând cele mai calde mulţumiri doamnelor care îi serveau şi îi încunjurau.

Un popor care se prezenta atât de bine şi atât de cultivat, după ce a petrecut peste 150 de ani în Rusia la Marea Neagră în satul Şerzan, unde nu au mai putut suferi teroarea bolşevică. Misiunea suedeză a fost primită în sala restaurantului gării, unde s'a oferit o masă. D-l protopop Hociotă a rostit cuvinte frumoase la adresa misiunei şi poporului suedez, d-l reprezentant al legaţiei suedeze a răspuns adresând elogioase mulţumiri comitetului Crucii Roşii. Aproape tot poporul vorbea şi înţelegea limba germană.

După un popas de două ore, coloniştii au plecat mulţumiţi, veseli cu expresiunea recunoştinţei. Cântând în coruri corale bisericeşti, trenul s'a pus în mişcare.

Reporter.

Congresul internaţional studenţesc.

— Ungurii pregătesc manifestaţii iredentiste. —

La Congresul studenţesc internaţional, care a avut loc la Paris, reprezentanţii Asociaţiei studenţeşti maghiare au cerut ca viitorul congres să fie ţinut la Budapesta. Este interesant că adunarea delegaţilor Confederaţiei Internaţionale studenţeşti a primit propunerea maghiară cu o majoritate neînsemnată de voturi, cea mai mică cu care s'a primit până în prezent o asemenea propunere. Au fost temeri că Ungurii vor abuza de congresul studenţesc în scopuri politice, şi cu toate asigurările contrare din partea delegaţiei maghiare, se confirmă astăzi că temerile au fost îndreptăţite.

După cum ni se anunţă din Budapesta, au loc acolo mar, pregătiri în vederea congresului pregătiri cari se fac cu sprijinul statului. Preşedintele comitetului de onoare este primul ministru Bethlen şi din comitet fac parte între alţi miniştrii Klebelsberg şi Valko. Timpul congresului care are loc în zilele de 12—24 August, corespunde cu sărbătoarea Sf. Ştefan, patronul Ungurilor, pentru care zi Ungurii pregătesc declaraţii festive. Congresiştii vor fi invitaţi la o seară de gală, care fără îndoială se va transforma într'un festival iredentist.

Deasemenea şi expoziţia etnografică, organizată cu prilejul congresului, va avea un caracter iredentist. Programul mai cuprinde şi exerciţii aeriane a studenţilor piloţi, efectuate cu 5 aeroplane fabricate în atelierele studenţeşti dotate de stat. Va urma apoi o excursie în centrele universitare maghiare Sopron şi Debreţin şi o întrunire a congresiştilor pe lacul Balaton. Programul întrunirii dela Balaton cuprinde jocuri sportive în orele de dimineaţă, iar după amiază o şedinţă de desbateri asupra chestiunilor minoritare. Pe studenţii din statele succesorale îi aşteaptă desigur o muncă responzabilă, căci Ungurii se pregătesc pentru atacuri înverşunate la această şedinţă.

Se ştie că la congresul studenţesc, care a avut loc acum doi ani la Bristol în Anglia, ungurii au atacat Cehoslovacia. Delegatul cehoslovac nepregătit pentru desbateri, a cerut telegrafic materialul necesar şi la adoua şedinţă a răsturnat afirmaţiile colegului maghiar. La Congresul Internaţional studenţesc care a avut loc la Praga Ungurii au încercat să atace politica culturală a României faţă de minorităţi. După cum se ştie, au fost puşi la locul lor de către delegaţii români prin date zdrobitoare. Dacă ungurii întrebuinţează astfel de metode în ţările ospitaliere, se poate lesne prevedea care va fi atitudinea lor la Congresul budapestan.

Zilele acestea a trecut prin Praga, la întoarcerea sa dela congresul Asistenţei Sociale Studenţeşti din Drezda, contele Czemicki, funcţionar dela ministerul Insrucţiunii maghiar, care a reprezentat studenţimea maghiară. El a declarat că la apropiatul congres Ungurii vor sprijini alegerea lui H. Gordon (englez, preşedintele actual al Confederaţiei) sau a lui R. Maltini (italian, membru al Marelui Consiliu Fascist) ca preşedinte al Confederaţiei. Ungurii vor mai sprijini primirea în C. I. E a lui „Deutsche Studentenschaft", organizaţie naţionalistă

CARPAŢII.

Dacă aţii spre patru vânturi
Urechea mândrei noastre naţii
Un glas răsună pe pământuri
Şi-auzi din cele patru vânturi
Carpaţii.

Dacă te duci să mistui zarea
Trecând prin sfinte generaţii
Iti saltă sufletul ca marea
Şi vezi mereu cât ţine zarea
Carpaţii.

Dacă scobori pe fund de vale
N'ai să găseşti în lume spaţii
Să 'nghită singura ta jale
Şi'n veci se vor uita în vale
Carpaţii.

Iar de te sui pe pisc de glorii
Acum când se'nfrăţiră fraţii
Sub paşii tăi se'nchină norii
Şi mari tronează peste glorii
Carpaţii.

Braşov, 29 Iulie 1929.

Stan Palanka.

Afacerea optanţilor.

— Un articol în ziarul „Pester Lloyd". —

Budapesta 26 (Rador). Relativ la ştirea, că guvernul român refuză propunerea guvernului ungar de a se recurge de acord la secretariatul Societăţii Naţiunilor pentru ca în anumite probleme financiare să intervină Comisiunea financiară a Ligii Naţiunilor, — probleme asupra cărora nu s-a putut ajunge la o soluţie în timpul negocierilor directe — ziarul „Pester Lloyd" comentând această ştire, scrie următoarele:

„Guvernul ungar consideră aceasta ca un refuz la cererea ca afacerea optanţilor să fie dusă de cele două state de comun acord în faţa Comisiunei financiare a Societăţei Naţiunilor.

Guvernul ungar nu s-a gândit niciodată să recurgă la Comisiunea financiară ca un judecător sau mediator, ci numai să facă uz de experienţa experţilor eminenţi şi de capacităţile lor recunoscute în toată lumea, pentru a soluţiona chestiunile pendinte între cele două state. Guvernul ungar vrea cu toată atitudinea guvernului român, să dea încă o dovadă de prevenienţele sale largi şi de sentimentele sale paşnice. In cazul când nu-şi va ajunge scopul, guvernul ungar va socoti ca o datorie a sa, să continue calea ce i-se prescrie de situaţia actuală, pentru apărarea intereselor cetăţenilor ei".

BCU Cluj / Central University Library Cluj

din Reich, care se străduește a grupa nu numai pe studenții din Germania, dar și pe studenții germani din Cehoslovacia și Austria. Delegații cehoslovaci vor ridica din nou obiecțiuni în această privință.

In pregătirile lor Ungurii n'au uitat de sosirea delegațiunilor străine. Ungurii vor ca studenții din Europa occidentală să vie prin Viena, ocolind Cehoslovacia De aceea au propus oaspeților găzduire ieftină în „Colegium Hungaricum" dela Viena, de unde ar urma ca oaspeții să sosească la Budapesta cu un vapor special. După cum se anunță, delegația studenților englezi va sosi în Cehoslovacia, de unde va pleca la Budapesta împreună cu delegația Cehoslovacă.

Bilanțul economic al anului trecut

de dr. N. G. V. Gologan.

— Fine. —

Stabilitatea de fapt a leului, condiție esențială a siguranței tranzacțiilor, mărind încrederea streinătății în economia țării noastre are ca urmare în cele dintâi luni ale anului 1928 un început de aflux mai vădit de capital strein, îndreptat către întreprinderile noastre cele mai prospere.

In această atmosferă de liniște și siguranță încep și tratativele de împrumut și stabilizare legală sub sprijinul Băncii Franței, care primise să organizeze în folosul nostru colaborarea și a celorlalte bănci de emisiune.

Că negocierile vor decurge în mod satisfăcător și că împrumutul și stabilizarea legală vor deveni fapt împlinit încă din prima jumătate a anului, nu mai încăpea nici o îndoială.

Timpul a desmințit însă prea de cu vreme toate aceste îndreptățite nădejdi.

Dezastrul recoltei, prevăzut deja pe la jumătatea anului, amânarea negocierilor împrumutului, la care nu puțin a contribuit și scumpirea banului prin absorbirea creditelor americane de pe piața europeană, aduc într'o înfrigurare întreaga piață românească, creind o atmosferă, șovăitoare, cu urmări cât se poate de dăunătoare pentru întreaga noastră gospodărie națională.

„In așteptarea stabilizării, creditele din afară se abțin, inițiativele se rezervă, transacțiunile se reduc la minimum posibil, criza de consumațiune se accentuiază", scumpetea crește și ea, indicele general de scumpete pentru articolele alimentare, de îmbrăcămite, încălțăminte, de luminat și încălzit, arătând față de 1927 un spor de 1.3%, ajunge dela 3913 în 1927 la 3964 în 1928. Acest spor de scumpete este mult mai accentuat în circumscripția Camerei de Comerț din Brașov; în Sighișoara indicele prețurilor crescând cu aproape 11% (4452 în anul 1928 față de 4011 în 1927), în Făgăraș cu cca 10% (4438 în 1928 față de 4011 în 1927), și în fine în Brașov cu 21/2% indicele general de scumpete crescând dela 4720 în anul 1927 la 4832 în 1928.

„In aceste împrejurări, cu perspectiva de export agricol spulberată, și cu petrolul greu lovit de concurența mondială, cu nevoia de plăți externe ale Statului crescândă",*) viața economică a României e supusă la o serioasă și apăsătoare criză, care se resfrânge cum nu se poate mai bine nu numai rândurile îndeșite ale celor rămași fără de lucru, în numărul neobicinuit de mare al protestelor, falimentelor și încetărilor de plăți, de care nu este ferită nici regiunea noastră, ci și în rezultatul general dat de balanța plăților, care se încheie pentru România la finele anului 1928 cu un deficit de pese $1^3/_4$ miliarde lei (1.768.934.988) față de un excedent de 2.4 miliarde lei (2.372.118.916) în 1926 și de unul ce depășia 4 miliarde lei în anul 1927 (4.047.939.393).

Acest însemnat deficit al plăților față de încasările țării noastre către streinătate se datorește în cea mai mare parte numai lipsei exportului de porumb, lipsă care se traduce prin soldul debitor al balanței noastre comerciale, cifrat în acest an la nu mai puțin de $4^3/_4$ miliarde lei (exact 4.840.840.625 luând în considerare și contrabandele).

Pentru a ne da seama de influența precumpănitoare pe care o are asupra întregei noastre economii producțiunea agricolă — de care depinde însăși putința noastră de refacere și de revenire la normal — amintim, că deși exportul produselor industriale nu a înregistrat aproape nici o schimbare față de trecut și nici producțiunea acestor fabricate nu a scăzut sub nivelul mijlociu al ultimilor patru ani, lipsa porumbului a înrăutățit condițiile de desfacere pe piața interioară, dând naștere la criza de consumațiune, care a sdruncinat întregul nostru echilibru economic.

Intre cauzele cari au mai contribuit la această situație îngrijorătoare nu putem trece cu vederea nici taxele vamale prea apăsătoare asupra materiilor prime necesare industriilor noastre. Tributul acesta la care este supusă industria țării mărește costul de producțiune al mărfurilor, slăbind puterea de concurență a fabricatelor naționale. Acest fenomen s'a observat în special în ramura industriei textile (fabricațiunea postavurilor), metalurgică, bumbac și construcții. Producția zahărului și alcoolului a înregistrat față de trecut o scădere de 15%. O reducere de consum a suferit industria textilă, pielăria, alimentară (zahăr), higienică (săpun). Au simțit din contră mai puțin greutățile desfacerii industria siderurgică și a sârmei, industria mașinilor, lemnului, ciment, hârtie, înregistrând chiar un plus în producțiune de 15%. Chiar și unele ramuri ale industriei textile, cu excepția fabricelor de postav, au avut un spor de 25%, față de producțiunea anilor anteriori.

In producțiunea agricolă grâul (314 mii vagoane), arată ce e drept un spor în producțiune de 20% față de 1927, și unul de numai 4% față de recolta anului 1926, producțiunea totală a porumbului (254 mii vagoane), scade însă în comparație cu cea din 1926 cu aproape 3/5, iar față de cea din 1927 cu cca 3/10; tributul nostru față de streinătate resimțindu-se astfel în soldul debitor al balanței plăților.

Urmarea firească a acestei situațiuni precare este intețirea șomajului, care nu a cruțat nici regiunile Camerei noastre. Din numărul cererilor și plasărilor mânei de lucru efectuate de oficiul de plasare Brașov, în 1927, 4927 cereri și 2797 plasări, iar în 1928 6480 cereri și numai 2427 plasări, reiese că procentul satisfacerilor în cererile de lucru a atins în anul 1928 numai 37% față de aproape 57% în 1927.

• • •

Cu aceste constatări de ordin general-internațional și național economic — ajungând la cadrul restrâns al circumscripției Camerei de comerț și de industrie din Brașov, observăm, că aceleași au fost manifestările cari au stăpânit în 1928 activitatea comercială și industrială a celor trei județe aparținătoare acestei Camere: Brașov, Făgăreș și Târnava-Mare.*).

Pentru întreprinderile mari industriale ca și pentru comerțul acestei circumscripții anul 1928 — anul de sărăcirea țărănimei — a fost cel mai neprielnic dela terminarea războiului mondial, un an cu o desfacere puțină, cu împrejurări nepriincioase cu privire la incasso, un an de frământări, de grele griji și lupte pentru menținerea pe cât cu putință neștirbită a situației câștigată în trecut.

• • •

Și dacă bilanțul comercial al anului 1928 arată pentru întreaga țară rezultate atât de puțin îmbucurătoare, nu putem avea nici cel puțin mângâierea, că anul în care ne găsim va însemna dacă nu un progres cel puțin nu un pas în spre mai rău față de trecut.

Greutățile financiare și economice au sporit, viața comercială și industrială a țării noastre trecând în împrejurările de față printr'o grea criză de consumațiune, ale cărei efecte distrugătoare să nădăjduim că vor fi îndulcite prin bogăția recoltei agricole ce se așteaptă.

Brașov, în 17 Iulie 1929

*) Banca Națională a României, Raportul Consiliului de Administrație și Raportul Consiliului de censori către Adunarea generală ordinară a acționarilor din 17 Februarie 1929 (pag. 3—5).

*) Cu noua împărțire teritorială a circumscripțiilor Camerelor de comerț și de industrie s'a realipit la Camera din Brașov și județul Trei Scaune.

Descoperirea unei insule. M. F. Bramley, un multimilionar din Cleveland, care a plecat într-o călătorie pe oceanul Pacific, a trimis știre din apropierea unei insule scufundate, descoperite în călătoria sa. Insula e situată în Pacific, la 100 de mile dela San Diego și la 100 de mile de San Pedro.

Locul e cunoscut marinarilor de „Gortez" și insula se află aproape de suprafața apei la o adâncime de 10 ori 15 urme.

Multimilionarul va înconjura insula și va face ca să fie umplută până la suprafață cu nisip. Astfel milionarul va deveni proprietarul unei insule care încă nu se află pe hartă.

Italia economică

Coriolan Bărbat.

Italia este o țară foarte populată, iar față cu suprafața ei, una din cele mai populate din Europa. Intr'adevăr, cifra dată de ultimul recensământ este de 37,276.738 locuitori, din care cifră sunt excluse noile provincii, adecă 130 loc. pe km², media deținută numai de Marea Britanie și de Belgia. Adăogând și nouile provincii populația Italiei se urcă la 38,835.941 loc., adecă 126 loc. pe km².

Această continuă creștere a populației Italiei, mai mare decât posibilitățile de producție ale țărei, dă naștere unei extinse emigrări anuale (uneori dela 900.000 până la 1000.000 de emigranți) care se bifurcă în două mari curente: unul spre Europa apuseană, celalt dincolo de Ocean, în cele două Americi.

Subsolul său este unul din cele mai sărace din câte există pe glob, în vreme ce solul, cu toate aparențele contrarii și extraordinara sa rodnicie, este departe de-a ti proprice cultivărei.

Drept este că în Italia există regiuni cât se poate de bogate dar rodnicia lor este rezultatul unei munci neîntrerupte și a unei lupte necontenite cu natura protivnică, fie prin lipsa de râuri, fie prin excesiva uscăciune a climei ori inegala împărțire a depresiunilor atmosferice fie în sfârșit, prin conformația însăși a solului sărac în producte ori rebel cultivărei.

Cu toate greutățile datorite sărăciei solului și subsolului, Italia și-a desvoltat în mod simțitor producția agricolă și industrială care îi permite să susțină, pe un teritoriu cât se poate de restrâns (abia 300.000 km² o populație de aproape 40.000.000 locuitori.

Valoarea producției agricole italiene, care se socotea de 3 miliarde lire în 1860 și de aproape 5 miliarde 1886—1887, se urcase la 7 miliarde în 1911 în vreme ce astăzi trece de 40 miliarde de lire hârtie, egale cu nu mai puțin de 10 miliarde lire aur.

Progrese tot atât de considerabile s'au înfăptuit în ceea-ce privește producția industrială. Cu toată sărăcia extremă a subsolului, producția minieră s'a urcat la mai mult de 95 milioane în 1913, de unde în 1879 nu valora nici 60 milioane de lire: ca producătoare de sulf, Italia deține locul întâiu și abea acum începe să se simtă concurența țărilor de peste Ocean; producția fontei s'a urcat la 426.000 de tone în 1913 dela 27.000 tone în 1881; aceea a oțelului s'a urcat în acelaș răstimp dela mai puțin de 3630 de tone la mai bine de 816.000 ca să atingă milionul de tone în 1918 și o cifră cu puțin inferioară milionului de tone în 1922; a mercurului, pentru care Italia deține deasemeni locul întâiu, s'a urcat și ea dela cele 128 tone din 1881 la mai mult de un milion de tone în 1913 și la 1800 tone în 1922; producția de energie electrică, care în 1895—1896 abia dacă atingea cifra de 102 milioane de hectovați oră, s'a urcat la 2 miliarde de hectovați și în prioada de după război ea reprezintă în adevăr une din cele mai importante sforțări înfăptuite de omenire în câmpul industriei așa zisei „huile albe"; și va ocupa desigur locul de frunte, atunci când vor fi puse în mișcare uriașele instalații dela Sile, dela Lys și Tirso In câmpul industriei marmorei, Italia deține de-asemenea un nedisscutabil monopol.

Cu toate acestea, Italia nu este încă o țară prin excelență industrială. Și poate că nici nu este un rău, dată fiind specifica slăbiciune a țărilor extrem de industrializate față cu actuala criză economică și cu variabilitatea destul de deasă a valutelor internaționale. In aceeaș măsură în care Italia s'a îngrijit și se îngrijește de intensificarea producției sale agricole, prin răspândirea întrebuințărei îngrășămintelor chimice, prin transformarea culturilor și prin asanarea terenurilor mlăștinoase. O recentă publicație a Federalei Naționale pentru bonificarea acestor terenuri, le enumără pe cele în curs de bonificare, atingând cifra de 833—372 hectare. Cheltuiala relativă se socotește de aproape un miliard și jumătate lire.

• • •

Mare exportatoare de fructe, de vinuri și unt de lemn, Italia a luat avânt și din punct de vedere industrial. In adevăr, ocupă locul de cinste în industria automobilelor dacă nu atât pentru cantitatea, desigur însă pentru cantitatea, desigur sale: succesele pe care le-a obținut de curând la principalele curse mondiale sunt cunoscute de toți. Dar și în alte câmpuri da activitate Italia a știut, în chip fericit, să afirme superioritatea industriei sale mecanice; turbine hidrualice, cabluri electrice, telegrafice și de distribuție a energiei, material electric în genere, etc.

Un alt grup însemnat de industrii italiene îl formează industriile textile, care exportă cât se poate de mult în străinătate; astfel industria mătăsăriilor, cu toată concurența înverșunată, își păstrează un loc de mare însemnătate în comerțul internațional și supremația în producția europeană.

La producția de mătase naturală s'a adaugat apoi în anii din urmă producția mătasei artificiale care astăzi dă de lucru la 10.000 de lucrători și produce cam 3000 tone pe an în valoarea de 200 milioane lire.

Exportul manufacturilor provenite dela industriile textile a întrecut în 1922 valoarea de 3 miliarde și jumătate lire.

Italia ocupă un loc demn de luare aminte și în câmpul industriilor chimice, mai ales în ce privește producția de uleuri extrase, de acid citric și tartaric, de acid boric (pe care îl furnizează întregei lumi, extragându-l din faimoasele sufioni boraciferi din Toscana), de acid sulfuric, de produse farmaceutice ș. a. m. d.

Dela Prefectura Poliției

Buletin informativ

Automobilul Nr. 1543 B. proprietatea d-lui Bubi Grozea din București, condus fiind de șoferul Ion Popescu din serviciul acelui proprietar, cu permisul de circulat Nr. 1543 B. și permisul de conducere Nr. 63 Lit. F. 1920, în ziua de 24 a. c. între ora 19—20 venind dinspre Predeal cu mai mulți pasageri, la ultima serpentină a Timișului de sus, în apropiere de podul de fier, a ajuns din spate automobilul Nr. 602—1927 B., proprietatea firmei Maday et Comp. (Brașov str. Fântânei) condus de șoferul Bela Balasz cu carnetul de conducere Nr. 1976—1927, eliberat de Prefectura Poliției Brașov, și voind a-i lua înainte, a acățat cu bara din față roata stângă a automobilului, astfel că ambele mașini s'au răsturnat în prăpastia din marginea șoselei.

Din pasagerii aflați în mașina de București au fost răniți ușor trei copii în etate de 2 și 8 ani, iar din pasagerii cari se aflau în mașina din Brașov au fost rănite două doamne.

Cinema „Astra" (Apollo)

30—31 Iulie

Senzație

PARADISUL

Film senzațional din viața socială în 8 acte.

IN ROLUL PRINCIPAL:

Corine Griffit, Charley Ray.

Afară de aceasta cel mai nou Ufa-Journal.

Importante descoperiri arheologice la Iaşi.

Osăminte omeneşti în curtea Mitropoliei Moldovei.

Făcându-se diferite săpături în curtea Catedralei metropolitană din Iaşi s'a dat peste numeroase osăminte omeneşti la o adâncime de aproape doi metri.

In vederea lărgirei serei de flori şi plante din curtea Mitropoliei, s'au executat săpături, găsindu-se număroase osăminte.

Au fost descoperite sub un pavilion al locuinţei arhimandritului Teoctist Stupcanu şi în jurul locuinţei părintelui Dr. Ilie Gheorghiţă, numeroase osăminte vechi.

S'au început imediat cercetări pentru a se stabili provenienţa acestor osăminte în curtea Mitropoliei Moldovei.

După cercetările făcute, reese că pe locul unde se află actualmente Catedrala metropolitană, evlaviosul şi cucernicul ctitor Ştefan cel Mare, a zidit în amintirea unei fapte glorioase, o bisericuţă de lemn, numită Biserica Albă In jurul acestei bisericuţe au fost înmormântaţi mai mulţi egumeni şi alţi superiori ai bisericei moldovene.

Mai târziu Anastasia Doamna, soţia lui Duca Vodă, prin anul 1650, a dărâmat bisericuţa de lemn, zidind în locul ei una măreaţă de piatră.

In urma stăruinţelor soţiei lui Duca Vodă, au fost expropiate proprietăţile boereşti din jurul bisericei.

Pe acest teren a fost înfiinţat un cimitir în care au fost înmormântaţi boerii mai de aeamă şi mai mulţi mitropoliţi ai Moldovei.

Cu ocazia cercetărilor făcute s'au găsit mai multe pietre funerare ale unor însemnaţi boeri din această perioadă, ca logofătul N. Stratulat, precum şi inscripţii slavone ale unor mitropoliţi.

La 1833, mitropolitul Veniamin Costache a început clădirea actualei catedrale metropolitane, atunci s'au cules inscripţiile şi au fost depuse în muzeul transformat din biserica lui Gavril Calimachi.

Osemintele găsite au fost îngropate într'un mormânt comun.

Cu ocazia săpăturilor recente s'au adunat toate osămintele găsite, ele au fost îngropate într'o criptă specială.

Examenul de admitere în şcolile secundare.

Intre 1—4 Septembrie se va ţine la fiecare şcoală secunderă, examenul de admitere în cl. I-a a acestor şcoli.

Cererile de înscriere la examen însoţite de acte se vor înainta şcoalei, unde candidatul voeşte a trece examenul de admitere, între 25 August şi 1 Septembrie.

Nu vor putea fi înscrişi la acest examen elevii cari la 1 Septembrie a. c. nu vor avea vârsta de cel puţin 10 ani şi cel mult 13 ani.

Direcţiunile liceelor pot acorda însă o dispensă de vârstă de cel mult 6 luni în minus şi cel mult un an în plus.

Pentru dispense mai mari candidaţii se vor adresa ministerului instrucţiunii.

La şcoalele cu internat sau burse în bani, examenul de admitere în clasa I-a este şi examen de internat sau bursă.

Bursieri vor fi declaraţi primii reuşiţi în ordinea clasificărei şi în limita locurilor vacante.

Candidaţii cari au mai depus acest examen în sesiunea Iunie nu sunt admişi la examenul din Septembrie decât, numai dacă renunţă în scris la situaţiunea şcolară a examenului din Iunie.

Spitalul Gh. Mârzescu Braşov

No. 618/1929.

Publicaţiune

Se publică spre cunoştinţă generală, că Spitalul mai sus amintit va ţine licitaţie publică în ziua de 17 Septembrie 1929, orele 10 dim., le reşedinţa Inspectoratului General Sanitar Braşov, Str. Furcilpr No. 12, pentru înzestrarea Spitalului Nou din Str. Furcilor cu următoarele:

1. Mobilier din lemn de brad şi stejar.
2. Tapiţerie.
3. Articole de gospodărie.

Licitaţia se va ţine în conformitate cu Art. 72—83 din Legea Contabilităţii publice. Caetele de sarcini cu condiţiunile confecţionării se pot vedea în ori ce zi de lucru, dela ora 8—12 în cancelaria Spitalului Gh. Mârzescu Braşov, Şirul Spitalului No. 13 şi la reşedinţa Inspectoratului General Sanitar Braşov, Str. Furcilor No. 12.

Doritorii de a lua parte la această licitaţie, vor depune odată cu oferta sigilată şi o garanţie de 10% asupra valorii mobilierului şi celorlalte articole specificate în caetul de sarcini.

Braşov, la 25 Iulie 1929.

Inspector General Sanitar:
Dr. Bordea.

Medic primar, Director:
Dr. Câmpeanu.

Primăria municipiului Braşov.

No. 20406/1929.

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţă generală, că circulaţia vehicolelor nu va fi posibilă din timp în timp înaintea casei infirmilor Str. Ciocrac şi străzilor Barac şi Sft Nicolae în timpul executărei lucrărilor de canalizare adică în luna August şi Septemvrie.

Braşov, la 26 Iulie 1929.
Comisia interimară,
Preşedinte: p. Secretar general:
Cuteanu. Indescifrabil.
818 1—1

Materiale vechi de construcţie

de vânzare dela casa din Livada Poştei No. 14. Inceputul la 1 August şi anume: ferestri, uşi, ţigle, cărămidă, lemne de acoperiş şi grinzi pentru tavanuri etc. Informaţiuni la:
Arhitect *Moritz Wagner*
Str. Principele Carol 16.
816 1—2

Primăria Municipiului Braşov.

No. 20256/192.

Publicaţiune de licitaţie

Pentru închirierea *prăvăliei cu accesori din casa Str. Porţii No. 45 pentru* timp de 6 ani, se va ţine în urma anulărei primei licitaţii în *ziua de 20 August la ora 9—11 a. m.*, în conformitate cu art. 72—83 a legii contabilităţii publice în biroul serviciului economic a Primăriei *a doua* licitaţie publică cu oferte sigilate şi timbrate.

Adjudecatarul va fi obligat a restitui chiriaşului actual cheltuelile făcute cu adaptarea localului, fixate în caetul de sarcini.

Odată cu oferta se va depune şi o garanţie de 10% asupra chiriei oferite.

Condiţiunile detailate se pot vedea la secţia economică.

Braşov, la 26 Iulie 1929.

Comisia interimară.
Preşedinte: p. Secretar general
Cuteanu. *Indescifrabil.*
817 1—1

Primăria Municipiului Braşov.

No. 19642/1929.

Publicaţiune

Se aduce la cunoştinţă alegătorilor comunali, că distribuirea certificatelor pentru alegerea noului consiliu comunal fixată la ziua de 16 August a. c. se va face în zilele dela 25 Iulie până la 12 August a. c., inclusiv în fie care zi după amiază oara 3—7 iar Dumineca înainte de amiază dela 8—1 în localurile desemnate mai jos.

Certificatele rămase nedistribuite la acest termen se pot ridica de cei interesaţi până la 15 August a. c., numai la judecătoria Mixtă Braşov.

Localurile de distribuire sunt următoarele şi anume pentru alegătorii din

I. *din Secţiunea I. de votare. „Cetate"*

1. în sala mică a „Sfatului" (Piaţa libertăţii) pentru alegătorii cu litera A—K.

2. în localul Primăriei Strada Porţii 63 (biroul „Cassieriei" partei) pentru alegătorii cu litera L—Z.

II. *din Secţiunea II. de votare „Scheiu"*

Localul „Liceului Andrei Şaguna".

1. Una odaie pentru alegătorii cu litera A—K (Sala gimnastică)

2. a doua odaie pentru alegătorii cu litera L—Z (Intrare: Str. Prundului 2).

III. *din Secţiunea III. de votare* (Braşovul vechiu, Stupini, Fabrica de zahăr).

1. Localul Şcoalei Săseşti Str. Lungă 71 pentru alegătorii cu litera A—K

2. Localul Şcoalei Primare de Stat Str. Mijloc No. 35 pentru alegătorii cu litera L—Z.

IV. *din Secţiunea IV. de votare* (Blumăna I. dincoace de zona vamală şi Str. Fabricii)

Localul şcoalei săseşti Uliţa de saci No. 1—3.

1. Una odaie pentru alegătorii cu litera A—K.

2. a doua odaie pentru alegătorii cu litera L—Z.

V. *din Secţiunea V. de votare.* (Blumăna II. afară de zona vamală, Noua, Dârste şi Timiş)

Localul Şcoalei Primare de Stat Str. Agrişelor 6.

1. Una odaie pentru alegătorii cu litera A—K.

2. a doua odaie pentru alegătorii cu litera L—Z.

Fie care alegător are să se legitimeze înaintea comisiunei de distribuire.

Braşov, la 20 Iulie 1929.
Comisia interimară,
Preşedinte: p. Secretar general:
Cuteanu m. p. *Hertel* m. p.
813 1—1

Publicaţiune

Spitalul „Principesa Elisabeta" din Bran jud. Braşov, pe lângă respectarea prescripţiunilor art. 72—83 din legea contab. publice, dă prin licitaţiune publică minuendă lucrarea de construirea unei case constătătoare din 2 camere şi 1 antreu pentru locuinţa funcţionarilor spitalului.

Licitaţiunea se va ţinea în ziua de 31 August 1929 ora 11 a. m., în localul Biroului Spitalului din Bran. Preţul după deviz este de la Lei 175,000 în jos garanţie provizorie de 10% din preţul de strigare.

Devizul, planul şi caetul de sarcini se pot vedea la spitalul „Principesa Elisabeta" din Bran şi la Prefectura judeţului Braşov.

Bran la 29 Iulie 1929.
Administraţia spitalului.
814 1—1

Mica publicitate

De vânzare se licitează casa Strada Orfanilor 27 la Tribunalul Braşov odaia 12 August 12 dimineaţa 9. Informaţii la avocatul Handra Târgu Cailor 12.
806 2—2

De vânzare motocicletă cu ataş marca N. S. U., nouă de tot. Librăria Herz Braşov.

De închiriat 2 camere, bucătărie. Instalaţie electrică, apaduct. Informaţiuni: Pe Tocile 38

Din cauza mutării

vând casă cu preţ convenabil în Str. Dârstelor. Informaţiuni la restaurantul Baciu pe aceeaşi stradă. 786 4—4

Casă de vânzare, 4 camere grădină, dependinţe. Informaţii Principele Carol 28.
812 1—1

Canari arţări veritabili, buni cântăreţi de vânzare la Nicolae Prişcu, Sibiu Str. Văpsitorilor No. 13.
811 1—3

Aviz. Prepar elevi cari dau examene de corigenţă şi admitere pentru cursul inferior. Doritorii a se informa la ziar. 1—3

Caut în centrul oraşului o cameră goală cu intrare separată. Ofer 1000 lei. A se adresa la ziar. 2—3

Uniunea de Inmormântare şi Ajutor a Industriaşilor Braşov.

No. 45/1929.

Publicaţiune de concurs

Uniunea de înmormântare şi ajutor a Industriaşilor din Braşov publică concurs cu oferte închise, pentru edificarea unei clădiri de două etaje pe terenul său propriu din Strada Furcilţei. Ofertele se vor înainta până la 20 August 1929 ora 12 amiazi.

Condiţiunile de concurs şi planul terenului se pot cunoaşte la Corporaţia Industrială Str. Orfanilor No. 2 Etaj I.

Braşov, 22 Iulie 1929.
792 3—3 *Direcţiunea*

Cărămizi de maşină
Prima calitate. Fără var.

Lemne pentru foc de fag I-a

la

Andreas Tontsch
Str. Mihail Weiss 29. Telef. 2-86

749 7—7

Voiţi să fiţi sănătoşi

Beţi vinurile naturale dela Pivniţele **„Bachus"** Str. Neagră 14. Lei 24—30. Analisate oficial No. 31/929 şi recomandate. La petreceri împrumută butoaie şi sticle. **Barbuceanu.**
715 1—0

A V I Z

Onor Public subsemnatul Nicolae Aldea absolvent al Academiei Române de croit din Bucureşti, diplomat şi premiat cu medalia de aur, am onoare a vă face cunoscut că am reînceput executarea comenzilor de croitorie bărbătească după ultima metodă de a croi tot felul de haine după ultima modă franceză şi germană cu preţurile cele mai convenabile.

Tot odată rog Onor Public a mă onora cu comenzile d-voastră.

Nicolae Aldea,
Valea Morilor a 4.
808 2—4

No. 3335/1939.

Inchiriere de cafenea

Camera de comerţ şi de industrie Braşov intenţionează *să închirieze din mână liberă* pe o durată de circa 10 ani încăperile aflătoare la parter (subsol) din noul său palat de pe Livada Poştei. Incăperile de închiriat au o suprafaţă de circa 400 m², înălţime de 3.60 m., sunt parchetate, prevăzute cu încălzire centrală, ventilaţie de prima clasă şi legătură electrică. In afară de acestea pentru lunile de vară mai stau la dispoziţie şi terase pentru mai mult de 300 persoane, astfel că localul, situat în unul din cele mai frumoase puncte ale oraşului, este deosebit de potrivit pentru cafenea. Incăperile din chestiune pot fi însă închiriate *şi pentru alte scopuri: birouri, local de expoziţie, depozit de mostre, local de club şi altele la fel*, pentru cari sunt deasemenea foarte potrivite, şi pot fi împărţite corăspunzător. Chiria după înţelegere. Vizitarea localului se poate face ori când.

Informaţiuni verbale se pot lua la

Camera de comerţ şi de industrie Braşov.

Alexandra Filipova
Cabinet Dentar
şi
Laborator Technic
Str. Porţii 34.

Dentistă dela Universitatea din Odessa, specializată la Universitatea din Viena.

Instalaţii moderne

Execută cu cea mai mare perfecţiune în arta dentară. Coroane de Porcelan, Jacket. Coroane de aur alb etc.

Preţuri avantajoase.
Cons. 9—11 şi 3—6

Cetiţi şi răspândiţi „Gazeta Transilvaniei"

Mare depozit de imprimate administrative, comunale şi advocaţiale.
Registre comerciale
Copiere
Preţurile cele mai ieftine.
Primirea comenzilor pentru imprimate:
Librărie — Papetărie — Legătorie de cărţi
H E R Z
BRAŞOV, Strada Prinţul Carol 22
Telefon interurban 229.

Textul Mesajului Regal de închidere a sesiunii parlamentare.

In ultima şedinţă de eri a Camerei, d-l *Iuliu Maniu*, preşedintele Consiliului de miniştri a cetit următorul mesaj:

Domnilor deputaţi,

Activitatea ce aţi desfăşurat în cursul acestei prime sesiuni ordinare atât de rodnice a actualei legislaturi, a contribuit într'o largă măsură la refacerea organismului nostru de stat şi la înfăptuirea reformelor cerute de urgentele necesităţi ale închegării vieţii noastre naţionale.

Prin ratificarea acordurilor cu Germania, privitoare la lichidarea litigiilor noastre financiare şi la restituţiuni aţi contribuit la normalizarea situaţiei creiate după războiu.

Ratificarea pactului Kellog, prin care România a aderat la acţiunea de renunţare la războiu a marilor state mondiale, a însemnat o manifestare a dorinţei noastre de pace, iar ratificarea pactului Litwinov, a fost o mărturie a tendinţelor noastre de a trăi în buna armonie cu toţi vecinii.

Prin ratificarea concordatului cu Vaticanul aţi statornicit o trainică înţelegere între Sfântul Scaun şi Statul Român.

Aţi ratificat pactul de prietenie şi arbitraj cu Grecia şi convenţiunile de conciliaţiune şi arbitraj încheiate la Belgrad cu guvernele aliate cu Iugoslavia şi Cehoslovacia, contribuind astfel la consolidarea operii de pace şi de menţinerea tratatelor a Micei Inţelegeri, reînoit în mod fericit la conferinţa dela Belgrad.

Aţi sprijinit politica guvernului de sinceră şi stăruitoare colaborare cu Societatea Naţiunilor înlesnind astfel reprezentanţilor României, în Consiliul Ligii, apărarea cu succes în chestia minorităţilor, a intereselor superioare ale statului nostru care cadrează cu o largă politică de împăciuire între popoare.

Aţi fost în sfârşit, alături de guvern dându-i în mod unanim un sprijin neprecupeţit când şi-a ridicat glasul spre a apăra integritatea hotarelor ţării şi demnitatea statului român.

Domnilor deputaţi,

Prin legile de organizare a jandarmeriei şi a poliţiei aţi pus bazele modernizării acestor importante instituţii; prin legea pentru organizarea administraţiei aţi deschis calea pentru o bună gospodărie locală întemeiată pe descentralizarea administrativă şi pe autonomiile administrative locale, iar prin legea pentru organizarea ministerelor, aţi făcut o sistematică întocmire a departamentelor şi serviciilor publice, dându-le astfel o nouă înfăţişare şi normalizând funcţionarea aparatelor de stat.

Domnilor deputaţi,

Prin mijloacele financiare pe care le-aţi pus la dispoziţia guvernului la momentul oportun, aţi făcut posibilă organizarea cu succes a luptei contra foametei din regiunile bântuite de secetă în anul trecut şi campania pentru procurarea de seminţe care a asigurat însămânţările în primăvara trecută.

Legea pentru organizarea învăţământului agricol inferior şi superior, legea nouă a Cooperaţiei, legea pentru circulaţia pământurilor rurale şi legea pentru întemeerea creditului agricol, sunt măsuri hotărâtoare pentru propăşirea agriculturii, iar legea pentru punerea în valoare a pescăriilor şi a terenurilor inundabile va deschide noi posibilităţi de muncă şi va contribui la sporirea producţiuni şi eftinirea alimentării populaţiei şi va asigura noui venituri statului.

Prin sumele ce s'au alocat prin împrumutul extern, aţi înlesnit procurarea maşinelor necesare pentru organizarea curăţirii şi selecţionării seminţelor şi procurarea de maşini agricole în condiţiuni avantajoase pentru plugari.

Domnilor deputaţi,

Voterea noului tarif vamal, întocmit pe baza protecţiunei raţionale a muncii naţionale şi cu o deosebită grije pentru propăşirea agriculturii, asigură un regim de stabilitate industriei şi comerţului, şi creind o bază serioasă pentru încheerea convenţiunilor de comerţ, deschide perspectiva noui comerţului nostru.

Prin legea pentru organizarea, pe baze comerciale, întreprinderilor şi avuţiilor publice, aţi aşezat pe temelii noi valorificarea bogăţiilor statului. Prin legile, prin care aţi creiat Regia autonomă C. F. R., Regia autonomă P. T. T., Regia conductelor de petrol, Regia porturilor, prin legea zonelor libere şi prin mijloacele financiare obţinute, graţie împrumutului extern, aţi contribuit la refacerea şi întregirea mijloacelor de transport şi comunicaţie, condiţiune indispensabilă pentru desvoltarea normală a vieţii economice. Legea drumurilor complectează în mod fericit această operă. Iar prin modificarea legii minelor aţi deschis noui posibilităţi şi perspective pentru desvoltarea mineritului nostru, cu colaborarea capitalurilor străine.

Domnilor deputaţi,

După realizarea împrumutului extern, prin legea stabilizării, aţi pus piatra fundamentală a operii de reconstrucţie financiară. Legile fiscale pe cari le-aţi votat pentru a înlesni acoperirea bugetului precedent şi măsurile de cruţare a banului public, prin care aţi redus cheltuelile publice, vădesc o politică de bună gospodărie financiară şi asigură echilibrul bugetar al anului în curs, punând moneda şi creditul ţării la adăpost de orice fluctuaţiuni.

Prin legea contabilităţi publice şi a controlului bugetar şi prin legea de reorganizare a Curţii de Conturi, prin care s'a introdus şi controlul preventiv, aţi asigurat o rânduită administraţie a banului public şi un control repede şi eficace a socotelilor statului.

Domnilor Deputaţi,

Prin legea accelerării judecăţilor, aţi făcut un pas înainte către uşurarea împărţirii dreptăţii.

In sfârşit, prin legea contractelor de muncă, aţi creiat o bază temeinică de conlucrare pacinică între muncă şi capital.

Domnilor Deputaţi,

Mulţumindu-vă pentru sârguitoarea şi rodnica dv. activitate suntem deplin convinşi că opera îndeplinită în această primă sesiune, împreună cu guvernul, temeinic şi bine aplicată va fi chemată să înlesnească consolidarea şi propăşirea scumpei noastre Patrii.

In numele Majestăţii Sale; Regelui Mihai I.

Noi declarăm închisă sesiunea ordinară a Corpurilor Legiuitoare,

Nicolae, principe al României.
Miron, patriarhul României,
Gh. Buzdugan,
Urmează semnăturile domnilor miniştri.

D. Iuliu Maniu declară închisă sesiunea actuală a parlamentului.

Inchiderea sesiunii parlamentare

Eri a fost ultima zi a sesiunii parlamentare. Toate proectele de legi, pe care guvernul ţinea să le treacă, au fost votate de Cameră şi Senat.

Mesajul regal de închidere s'a cetit — la ora 5 la Cameră, la ora 6 la Senat.

La ora 7 seara a avut loc la Senat consfătuirea majorităţilor, în care d-l Maniu a făcut un expozeu asupra activităţii politice din ultimele luni, arătând realizările guvernului şi aşteptările lui, rezultând din punerea în practică a legilor votate.

S'a discutat în această consfătuire şi importanta chestiune a propagandei în timp de vacanţă, mai ales în vederea apropiatelor alegeri comunale şi judeţene.

Ciudăţenii.

De câtăva vreme se întâmplă în presa liberal-independentă lucruri de o ciudăţenie rară.

Astfel Universul, după ce, acum mai trei săptămâni, scrie că generalul Prezan îşi datoreşte cariera strălucită numai norocului, astăzi îndeamnă întreg poporul şi în special armata să admire pe gloriosul şi marele general. (Personal aşi felicita Universul pentru această din urmă atitudine, dacă nu m'aşi teme că şi-o va schimba cât de curând).

Deasemenea vedem „Ordinea îndemnând armata şi generalii să ia atitudine" contra guvernului, în acelaş număr în care aduce ofense membrilor Familiei Regale.

Şi, în sfârşit, aci la noi, vedem pe d-l Tisescu, căruia în cercurile militare şi liberale i se aduce învinuirea că n'a avut o atitudine patriotică în timpul războiului, învinuindu-mă pe mine, că ofensez armata.

Ciudăţenia este cu atât mai mare, cu cât d-l Tisescu, pe care totdeauna l'am apărat, ştie prea bine sentimentele ce nutresc atât pentru armată cât şi pentru cei cari au comandat-o cu glorie în război. Cu condiţia ca într'adevăr să fi contribuit cu ceva la strălucirea gloriei sale şi să nu o fi compromis prin activitatea ulterioară.

Deci, d-l Tisescu afirmă că am proferat invective la adresa generalilor; şi, adaugă d-sa, invectivele erau ieftine. *Să se noteze grija cu care foaia liberal-independentă se ocupă de preţul manifestărilor de presă.*

Invective? Am început articolul arătând admiraţia pe care o datorăm gloriosului gen. Prezan, atât pentru activitatea din război, cât şi pentru modestia, demnă de marii oameni ai istoriei, de care a dat dovadă, retrăgându-se din viaţa publică de îndată ce misiunea şi-a considerat-o sfârşită, şi păstrându-se astfel ca un simbol nedisculat al sacrificiului *întregei naţiuni*.

Mi-am arătat regretul că gen. Văitoianu, care s'a distins în război, a întrebuinţat gloria câştigată cu sângele subalternilor săi, pentru a-şi crea o situaţie politică de care s'a servit împotriva celor cari l'au ajutat să-şi cucerească lauri.

Şi mi-am exprimat *mirarea* că gen. Popovici, supremul comandant al convoaielor, se consideră şi este considerat de unii, ca „mare general al războiului", pe care nu l'a văzut decât la cinematograf, şi că, în această calitate a fost şi este încărcat de onoruri şi avantaje, *mai mult ca oricare altul*.

Nu ştiu dacă cele de mai sus sunt ieftine, ştiu însă că sunt exacte.

•

Dar mai este „chestia Stere". Nu m'am ocupat în articolul meu de „chestia" propriu zisă, ci numai de atitudinea d-lui gen. Văitoianu, în special, faţă de dânşii.

Gen. Văitoianu la 1919 era prim ministru. Gen. Popovici a afirmat că Regele Ferdinand a ordonat darea în judecată a tuturor trădătorilor *fără excepţie*. Gen. Văitoianu n'a făcut nimic pentru a trimite în judecată pe C. Stere. De aici se deduc două lucruri: sau gen. Văitoianu, având în mâini dosarul, a considerat că d-l Stere nu e vinovat, şi atunci nu se explică atitudinea de astăzi; sau d-l Văitoianu are dreptate astăzi, când afirmă că l'a considerat totdeauna pe d-l Stere ca trădător, şi atunci faptul că nu l'a dat în judecată constitue o ruşinoasă greşală, care dă naştere la bănuiala că a pornit din calcule interesate.

Adaug astăzi că d-l gen. Văitoianu în general nu are autoritatea morală să înfiereze pe „trădători", deoarece, ca ministru, s'a sprijinit pe votul lui Petre Mihaly, cel care a declarat că va împuşca pe soldatul român care va trece Carpaţii; ca ministru de interne a întrebuinţat prestigiul galoanelor sale şi armata ţării pentru a-l alege deputat; s'a aşezat cu voioşie la masa renegatului, astăzi şef liberal al Maramureşului.

Şi am adăugat că nu cadrează cu generozitatea şi spiritul de sacrificiu ce se cer unui militar, atitudinea d-lor Văitoianu şi Popovici, cari se retrag de la o datorie pe care le-o impune legea, dar nu înţeleg să renunţe la diurnă.

•

Şi, pentru a sfârşi, amintesc din notiţa „Carpaţilor" surprinderea că articolul meu este semnat de fiul şi nepotul unor distinşi şi glorioşi ofiţeri superiori.

Nu voi aduce în discuţie pe tatăl şi pe unchiul meu, amândoi morţi. După o viaţă de neprecupeţite osteneli pentru ţară morţi astăzi o odihnă neturburată.

Nu voi să amestec în discuţie nici pe cellalt unchiu al meu, gen. M. Olteanu, care a înţeles că pe lângă alte sacrificii, interesele ţării impun militarilor şi pe acela al ambiţiilor politice; şi doresc ţării ca toţi militarii săi, să priceapă la timp acest lucru, să reziste îndemnurilor criminale şi interesate ale Universului, Ordinei etc., înainte ca ţara să ajungă în starea în care s'a abătut Grecia în anii de după războiu.

Amintesc însă că gen. Marcel Olteanu, atât în Carpaţi, cât şi la Oituz şi Budapesta, a comandat altceva decât căruţe; şi că din gloria lui s'au înfruptat fără sfială, alţii şi şi-au croit frumoase situaţii politice; pe cari, în patriotismul său luminat nu le-a vânat niciodată.

Şi mai amintesc că adevăraţii eroi ai războiului, acei cari au împerechiat gloria cu modestie, cari au venit înarmaţi numai pentru război, un general Frimu sau Const. Scăişoreanu, la încheerea păcii au fost înlăturaţi de ambiţia nerăbdătoare a celor cari, păstraţi în cutie în timpul luptelor, veniau acum, cu puterile neatinse, să cucerească gloria şi favorurile pe cari ceilalţi le meritaseră.

Deaceea aşi vrea ca aceştia, Frimu, Scărişoreanu, etc., cari n'au ameţit ţara cu o reclamă neruşinată şi cu pretenţii nemăsurate, aceştia, adevăraţi „mari generali", să servească drept pildă de virtute ostăşească. Spre ei se îndreaptă dragostea mea de „fiu şi nepot al unor glorioşi ofiţeri", spre ei şi spre cei de toate gradele cari le-au urmat pilda, trebue să se îndrepte admiraţia şi recunoştinţa noastră.

Radu Olteanu.

DIN ALTE ŢARI.

Un scandal electoral la Debreţin.

8000 alegători omişi din tabelele electorale.

Agenţia Ceps anunţă: Zilele acestea a provocat o mare vâlvă ştirea că în pregătirea alegerilor pentru dietele comitatelor, au fost omişi din tabelele alegătorilor nu mai puţin de 17.000 alegători. O adevărată senzaţie a produs telegrama din Seghedin că în listele electorale de acolo, aproape 30% din alegători au fost omişi. După ştirile din Seghedin au fost omişi în special alegători despre cari se presupune că ar simpatiza regimul actual din Ungaria. In legătură cu aceste alegeri s'a mai efectuat o nouă împărţire a circumscripţiilor electorale din Debreţin. Impotriva acestei împărţiri, care e menită să pricinuiască mai multor tabere pierderi de mandate, au protestat socialiştii, Biserica Reformată, cărei centru este Debreţinul, precum şi reprezentanţii populaţiei evreeşti.

Informaţii

Un sat întreg atacat de bandiţi. Sâmbătă noaptea o bandă de 15 hoţi au dat câteva lovituri în com. Putila (Bucovina) provocând mare panică în rândul populaţiei. Bandiţii au pătruns mai întâiu în clădirea filialei Băncei de Est. Aci au spart casa de fier şi au furat 210.000 lei. Directorul Băncei d-l Geschler, în vârstă de 51 ani, a vrut să fugă pe fereastră, însă bandiţii au tras focuri asupra lui rănindu-l mortal.

Apoi au spart Banca Froelich, furând 70.000 lei şi în fine cârciuma satului, furând mai multe mărfuri.

Pentru a intimida pe locuitori au tras câteva focuri de armă. Jandarmii au tras asupra lor, dar bandiţii s-au retras. Ziua următoare poterele au urmărit pe bandiţi, ajungându-i în pădurea Şipotele. Aici a avut loc o luptă de 2 ore. Trei bandiţi au fost împuşcaţi mortal, restul au reuşit să dispară.

Făcându-se perchiziţie asupra bandiţilor morţi, s-au găsit asupra lor revolvere, unelte de spargere, 180.000 lei şi 100 dolari. Identitatea lor n-a fost încă stabilită.

•

Donaţiune. Doamna Paraschiva Stinghe a donat pentru Căminul ucenicilor industriali şi comerciali de stat din Braşov, Str. Pe Tocile 19, suma de 500 lei, în loc de parastas de 7 ani al fratelui său decedat, Nicolae Stinghe. Direcţiunea Căminului aduce cele mai călduroase mulţumiri pentru nobilul gest. — Braşov, 30 Iulie 1929. Direcţiunea.

TIPOGRAFIA A. MUREŞIANU: BRANISCE & COMP. BRAŞOV. Redactor responsabil: VICTOR BRANISCE.

Digitized by Babeş-Bolyai University Library Cluj